

SZABOLCS

(Telefonsz. az interurbán hálózatban: 132.)

POLITIKAI LAP.

(Telefonszám a városi forgalomban: 132.)

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 korona. Egyes szám 16 fillér.
Megjelenik hetenkint egyszer, szombaton.

Szerkesztőség: IV. ker., Vasuti-ut 17.

Kiadóhivatal: Iskola-utca 3.

Lapunk a bel- és külföld minden nagyobb városában képviselve van

Néhány megoldandó problema.

Irtá: Dr. Zinner Samu.

II.

A munkások helyzetén segíteni kell, az államtársadalomnak első kötelessége az, hogy mindenkinek, aki dolgozni akar, alkalmat nyújtson a munkára és megélhetésre. Hazánkban nyáron át a munkás elegendő foglalkozást talál, míg télen már sokan szívesen dolgoznának, ha volna mit. Ha kérdezzük, mi az oka ennek, úgy nagyon egyszerű a felelet, hogy az ipar fejletlensége főoka ennek.

Az adóreformmal sokat foglalkoznak mostanában. A kormány programjában benne van a progressiv adó, melynek, meggyőződésem szerint, csak úgy van értelme, ha egy bizonyos, az életfenntartásra szükséges jövedelem, adómentes, az ezt meghaladó jövedelem pedig fokozatosan nagyobb adókulcs szerint lesz megróva adóval. Az egyenlő adókulcs a legnagyobb igazságtalanság! Mai adózási rendszerünk elavult, tarthatatlan! Vajjon lehet-e igazságosnak tartanunk azt az adóztatást, hogy akinek csak annyi jövedelme van, hogy abból csupán a nélkülözhetetlen életeikket, ugynevezett elsőrendű szükségleteket tudja megszerezni, csak úgy fizesse jövedelmének 10%-át s illetve a pótagóval és köz-

költségekkel 20%-át, mint az, aki jövedelmének bő feleslegéből fizeti azt, akit anyagi gondok nem terhelnek, s aki meg sem érzi, ha magasabb adókulcs szerint lesz kiszabva az adója?

A helyes adóztatás alapja az adózási képesség, s mindenkor szemelőtt tartandó, hogy az, kinek jövedelme biztos, s jövedelme az adózó munkássága nélkül áll elő, aránylag magasabb adóval róható meg, mint az, akinek jövedelme testi vagy szellemi munkájából származik. De soha sem szabad az adónak oly magasnak lenni, hogy az adózónak existenciáját veszélyeztesse. ez végeredményében az adójövedelem csökkenéséhez vezet, mert az adózó alany tönkrementése esetén az adóalany megszűnik.

A progressiv adó elve legcélszerűbben s legnagyobb eredménnyel érvényesíthető a hagyatékoknál s különösen oldalági örökösödéseknél a hagyatéki illeték a mai illeték kétszeresére bátran fölemelhető. A hagyatékoknál életbeléptethető progressiv illeték az államnak igen nagy jövedelem-többletet eredményezhetne. Az így elérendő jövedelem-többletre az állam fokozódó szükségletei kielégítése céljából szükség van, de szükség van azért is, hogy a városok és községek az állam által reájuk bízott teendők végzéséért nagyobb összegekkel

dotáltassanak s ily módon a már-már elviselhetlenné emelkedett közkölség leszállíthatók legyenek.

Ki vonhatja kétségbe, hogy a népevelés, a községi biráskodás, a közbiztonság, közrend fenntartása, a katonai igazgatással kapcsolatos összes költségek, a közigazgatás az állam kötelessége? Ha tehát ezeknek a feladatoknak egy részét a városok s községek végzik, úgy az igazság és méltányosság követelménye, hogy az ezekből származó összes költségeket az állam viselje. Kiváltképpen sürgős a kártalanítás kérdésének gyors megoldása azokban a városokban, melyek elegendő anyagi javakkal nem rendelkeznek s így fontos teendőik végzésére kénytelenek az adókkal úgy is eléggé megterhelt polgárokra magas közkölséget kiróni. A kormány programjában az az üdvös eszme merült föl, hogy a városokat bizonyos fogyasztási adójövedelemben kell részesíteni. A városoknak saját érdekükben sürgetni kellene, hogy ez az eszme mielőbb megvalósuljon.

A nagyközönség közterheinek csak kis része az egyenes adó; a költségvetés tételei ugyanis azt bizonyítják, hogy az állam jövedelmeinek csak mintegy ötöd-része származik az egyenes adókból, a jövedelem túlnyomó része pedig közvetett adókból áll elő. Közvetett adók a fogyasztás-

T Á R C A.

Milanói kirándulás.

Irtá: Dokupil Gyula.

Folytatás.

Milanó rendezett utcáival, gyönyörű palotáival, remek szép parkjaival, fényes üzleteivel egy igazi „nagy város”. Mindenütt nyüzsgő élet, kocsik-kocsik után, villanyos vasut majdnem minden utcában, automobil omnibuszok; ezek között nehéz teherszállító kocsik, óriási nagy kerekű erős talyigák.

Mindenfelé lárma, csengő-bongós kürtszó, majdnem folytonos harangozás s a száz és száz utcai elárúsító hangos kiabálása hallatszik.

Lehet, hogy csak a kiállítás idézi elő, de határozottan sokkal nagyobb a forgalma Budapesténél. Az utca képe nekünk egészen új s ha leülünk a „Piarra Dómón” (Dóm-tér) egy kávéház elé, megfigyelhetjük, illetve végig élvezhetjük Milanó forgalmának valószínű látványosságát.

Ez a város centruma; ide fut be minden főbb utca, akár az ember véredényrendszerénél a főbb erek a szívbe.

Villanyos kocsik minden irányból jönnek tucat számra. Igen csinosak ezek a kocsik bársonyülésekkel ellátva. Érdekes, valóban ideális a forgalom lebonyolítása. Megálló helyek nincsenek. De ha valaki fel akar szállani, egyszerűen kinyújtja kezét s a kocsi megáll bárhol. Ugyancsak a kocsi belsejében elhelyezett számtalan villanyos csengő taster megnyomása által az utas bárhol leszállhat az azonnal megálló kocsiról.

Minden kocsin csak egy felirat van, hogy hová megy, mely este ki van világítva.

Érdekesek az emeletes villanyos kocsik. Ezek tulajdonképpen két kocsit képeznek egymás fölött.

A viteldij a város belterületén bárhova 10 fillér, reggel 6—8-ig csak 5 fillér.

A kiállítás területére külön kocsik közlekednek, feltűnő fehér (I. rész), illetőleg zöld (II. rész) kör alakú táblával megjelölve.

A „droschkek” (egylovas) taxameterrel vannak felszerelve és a viteldijak szintén nagyon olcsók. Valamennyi gummikerekű.

Nagyon szépek még a város belterületén közlekedő fehérszínű automobil omnibuszok, melyek rendkívül ügyesen futkosnak a villanyosok és kocsik halmaza között.

Magánautomobilt igen sokat látni, minden percben elrohan egy-egy előttünk s mire

észrevesszük, már csak „érezzük”, látni is elkéstem.

Ezenkívül gyönyörű magánfogatokat is látunk nagyszámban, melyekben szebbnél szebb toaletes hölgyek ülnek.

Egyáltalában ami a hölgyek öltözékét illeti, óriási a pompa.

Csupa csipke, himzés, aplikáció, gyöngy stb. stb.

A „Piarra Domo” egyúttal a város legnagyobb nevezetessége, illetve látványossága a világhírű „Dóm.”

Az egész templom rendkívül bizar, tiszta gót stílusban van felépítve, csak a főhomlokzatán vannak még egyes renesanc diszitmények, amelyek átstilizálási munkálata azonban már folyamatban van.

A templom nagyságra a második a világon, külső szépségre azonban tagadhatatlanul páratlan. Fehér márványból készült az egész. Száz és száz apró karsu tornyocskája van; száz és száz szoborral diszítve. Csupa áttörés az egész. Úgy néz ki messziről, mint felfelé álló finom csipketömeg.

Belseje rendkívül homályos, mondhatni sötét. A mennyezet mozaik festményekkel van diszítve, híres mesterektől készítve.

Ablakjai az üvegfestészet remek művei. A főoltár mögötti két nagy ablak az ó- és

Az összes tavaszi újdonságok megérkeztek u. m.: hazai gyártmányu czipők, keztyük, harisnyák, övek stb.

Eisler Károly,

női-, férfi-czipő-, rövid- és divatáru üzletébe
Nyiregyháza.

(Telefonszám: 114.)

tási adók. Tudvalevőleg háromféle fogyasztási adó létezik: a szükségleti, az élvezeti, a fényűzési cikkekre kivetett adó. Hogy a szükségleti cikkekre kiszabott fogyasztási adó a szegényebb néposztályokat túlságosan terheli és semmi tekintettel nincs a teherviselési képességre és így igazságtalan, azt minden elfogulatlan bíráló elismeri. A sómonopolium nem egyéb, mint a legfontosabb élelmi cikk megadóztatása s mint ilyen méltán szolgál támadások célpontjává. A dohánymonopolium, a dohány megadóztatásának egyik alakja, miután élvezeti cikkekre vonatkozik, a fentjelzett szempontból igazságtalannak nem tekinthető. Indokolt a szesz italok megadóztatása, különösen célszerű az, hogy a pálinka közegészségügyi s közbiztonsági szempontból ennél magasabb fogyasztási adóval drágítsassék; tapasztalati tény, hogy a bűncselekmények s különösen a testisértések túlnyomó részének mozgató rugója a pálinka, az ittasság.

Működik az adóprés.

A nyiregyházi kereskedők között nagy az elkésérés. Az adókiadó bizottság, mely most végzi a III. osztályu kereseti adók kivetésének munkáját, az amugy is magasra srófolat adóterheket teljes igyekezettel teszi elviselhetetlenné. Ötven százhusz százalékos áruemelések nyakra-főre követik egymást. Az „új rendszer” az erőszakos és jogtalan adókiadást, ugylatszük ugyancsak „új rendszer”-re akarja emelni.

Általában a III. oszt. kereseti adóról készült javaslat általános megdöbbenést keltett az egész országban. Nem újság ez. A III. oszt. kereseti adó kivetése a múltban is mindig a legélesebb nyilvános kritikával találkozott, mert ez az adó nem rendkívül terhes, mert maga a törvény, mely ezt az adónemet statualja, igazság-

talán kulcsot állapított meg ezen adónem kiadására.

Méltóztassék csak elképzelni azt, hogy az olyan polgárember, akinek egy évben 3000 korona jövedelme van és ezen jövedelemből kell családját eltartania, bizony nagy gondok között él. Az ilyen polgártól a törvény 300 korona egyenes adót követel és minthogy ennek a 300 koronának még más adójáruléka is vannak, mert ezután jár még az utadó, az általános jövedelmi pótdó, cselédadó, betegápolási alap, főleg pedig a községi pótdó, lakrészdó stb. stb. úgy hogy ez az adóteher voltaképpen nem 300 korona, hanem 600-ra is felszaporodik, és a szegény ember ilyenformán 3000 korona jövedelmének hatodrészt kénytelen az adóhivatalba vinni. . . .

Igen ám, de míg ugyanaz az ember nem fizette be minden adóját, mert ha egy falat húst eszik, ha egy korty bort iszik, ha szeszt togyaszt, megint mindenért külön adót kénytelen fizetni; mikor a követeléseit kézhez kapja, bélyeg alakjában kell adót fizetnie; ha az áruja megérkezik, vámokat és behozatali illetékeket fizet és így tovább. *Mi marad hát neki a munkájáért, ha adóterhet becsületesen lerójjá?!*

Ezt a kérdést szegezzük mi most oda az adókiadó bizottság elé. Tessék ezt a kérdést mindannyiszor figyelemre méltatni, valahányszor egy kétségbeesett polgár jelenik meg előtte, aki nem mert adóbevallást adni, mert becsületszávára kellett volna megfogadnia, hogy egy évben mennyi a keresménye?

Gondolják jól meg, hogy őszinte, igaz bevallást senki sem adhat, mert aki elég bolond és bevallja keresetét, azt nem az adókiadó bizottság, hanem maga a szentesített törvény nyuzza meg. 3000 korona tiszta keresményből 1000—1200 korona adót fizetni nem lehet! — Természetes, hogy így mindenki arra törekszik, hogy

igazi jövedelmét eltitkolja. Jól teszi! — Szinte szeretőnk itt kitanítani a közönséget még arra is, hogy vallomását hogyan kell kiállítani, hogy abban igazi jövedelmét eredményesen eltitkolhassa. Az adókiadó konstrukciója azonban bizonyos foglalkozási ágakra nézve intézkedéseket tartalmaz, hogy ezen foglalkozási ágaknál az évi tiszta keresetet eltitkolni teljesen lehetetlen. Ezért számos adózó polgár bizony kénytelen megfizetni az egész 10 százalékos adót, ami, mint fentebb kimutattuk, voltaképpen 20 százalék, és ha a közvetett adókat is vesszük, 35—40 százalék. Így keletkezik egy horribilis igazságtalanság az adómegosztás egyenlensége miatt és ennek csak az az oka, hogy a törvény 10 százalékban állapítja meg az adókulcsot. Ha az adókulcs csak 2 százalék volna, akkor mindenki bevallaná jövedelmét becsületesen, az adómegosztás egyenlő volna és az államkincstár jövedelme sem volna kisebb.

Hja, de az „új rendszer”, — melynek képviselői a tanulatlan nép között éppen az adószállítás ígéretével nőttek nagyra, az ilyesmikkel nem törődik. — A régi, a „korrupt” korszakban csak félig nyuzták le az adózó polgárt. A merkantilistáknak azonban lehanyatlott a csilaguk. Agrár időköt élünk: a kereskedőről nem csak lehet, de le is kell nyuzni az irhát! . . .

Igy van ez most városunkban!

Nap nap után panaszkodnak a drágaság miatt, e lapok hasábjain is kifejezést adtam az általános panasznak, reméltük hogy lesz is valami hatása. — Hát lett is hatása.

Uraim, önköz szólok, akik tagjai az adókiadó bizottságnak! Önök először nyiregyházi polgárok, másodsor is nyiregyházi polgárok és csak azután az állam polgárai. Tehát Önöknek először is, másodsor is a nyiregyházi polgárok érdekét kell szívükön viselniük és csak azután az állam érdekeit. — Ha a nyiregyházi adóalanyok az iszonyu adók miatt tönkremennek, először Nyiregyháza veszít, azután az állam, tehát kettős veszteség sújtja a ti, az államért remegő szíveteket.

Kevesebb szolgálatkészséget a pénzügyi kormány iránt, de több előzékenységet a polgárok érdekeivel szemben!

És akkor nem fognak kereskedőink és iparosaink alábbihoz hasonló leveleket írni, melyet hozzánk beküldöttek és mi természetesen szó szerint leadunk:

„Tekintetes szerkesztőség!

Mikor végre a Fejérváry kormány megbukott, nagy reményekkel néztek Magyarország iparosai és kereskedői az „új aera” felé, hisz az volt a mostani vezérférfiaknak a jelszava: a magyar ipart és kereskedelmet támogatni kell, ennek kapcsán teremtették a tulipánkertet, a védő egyesületet stb.

Az új aera megvalósulásának most már nem áll utjában semmi, csak az adóhivatalok adókiadó közegei.

A milyen tiszta és őszinte is a kormány intenciója, az adóhivatalok úgy vélnek a hazának szolgálni, ha az iparosok és kereskedőknek az adóját 400 %-ig felemelik, pedig ilyen auszpicciók mellett elmegy majd min-

ujszövetség összes bibliai jeleneteit ábrázolja, a leghiresebb mesterek festményei után.

Az oltár alatt kripta van, melybe felül-ről nagy ablakokon át egészen jól belátni.

A mellékoltárok képei, de különösen a Mária oltár főképe vagyont érő ékszerekkel vannak feldisítve. E képek hatalmas üvegtáblák alatt állanak lelakolatva; a Dom tetejére 80 fillér lefizetése ellenében fel lehet menni egy végtelen csigalépcsőn, míg a középső kupola tetejére újabb jegy váltandó.

Mindkét helyről remek panoráma tárul a néző szeméi elé, szóval megéri a fáradságot.

A Domon kívül van még Milanónak nagyon sok (85) híres és szép temploma. — Nevezetes még a „San Maria delle Grazie” templom, melyben Leonardó da Vinci világhírű festményének „Az utolsó vacsora”-nak eredetijét őrzik.

A „Dom-téren” jobbra helyezkedik el a „Galleria Vittoria Emanuele” egy remek óriási nagy palota, melynek közepén kereszt alakú, üvegtetővel fedett széles utca vonul végig. Itt vannak a legfényesebb üzletek s itt van a tulajdonképeni korzó.

Az utcát beborító, stilszerű vasboltozaton nyugvó, hatalmas üvegtetőzet a nap forró sugarai, mint a rossz idő ellen is egyaránt kitűnő védelmet nyújt. Van benne egy csomó vendéglő, kávéház. Ezekben zene. Mindenütt

nagy fényes közönség. Remek kivilágítás! Igazán pompás, szórakoztató hely bármely időben.

Milanó nevezetességei még az óriási „Amfiteatrum”, mely már a kiállítás területén van. Itt tartattak meg az összes versenyek. Gyepadajain 30000 ember kényelmesen elfér.

Az „Arzó delba Pace”, hatalmas diadalkapu, tetején remek bronz lovas csoportokkal, III. Napoleon dicsőítésére épült.

A „Gardini Publici” óriási kiterjedésű népkert, délvidéki növényzettel, patakokkal, tavakkal, tarkázott angol parkkal és nagyon szép állatgyűjteménnyel.

Szobrai közül nevezetesebbek a „Viktor Emánuel” hatalmas lovas szobra, a „Leonardó da Vinci” óriási márványszobra és a „Gariibaldi” lovas szobra.

Milanó tulajdonképen jelentékeny erősség is. A belváros köralakban széles sáncokkal és árokkal van körülvéve, melyen át 13 kapu vezet a külvárosba.

A sánc tetején gesztenyefasor húzódik végig s körötte gyönyörű sétakocsizó ut vezet a város körül.

A város kiviteli forgalmát lebonyolítja három nagy pályaudvar s a nagy tavakkal összekötő három hajózható csatorna.

(Vége köv.)

Napernyők

nagy választékban kaphatók

Kohn Ignátz

női-, férfi divat és rövidáru üzletében. (Városház palota).

denkinek a kedve itt ipart vagy kereskedelmet teremteni.

Talán nem látják az urak, hogy a heti vásárok 10-ed része annak, ami 4 évvel ezelőtt voltak, nem látják, hogy a forgalom az új naményi és dombrádi vasutakon direkt a nyiregyházi piac mellőzésével történik, hogy a sok szekér és fuvaros, ki a szállítást végezte, nem jön ide, hát mi alapon emelték az adót 30—400 %-kal? Vagy talán kevesebb inzolvencia volt az utolsó 3 évben, mint azelőtt?

Ez nem lehetett a Wekerle kormány intenciója és reméljük, lesznek az adókvető bizottságban férfiak, akik ezt a kereskedő és iparos-osztály ellen irányuló merényletet visszautasítani fogják.

Több kereskedő és iparos.

A Szabó Endre napja.

A múlt keddi, Szabó Endrének, érdemei elismerésének volt szentelve. E napon tartotta ugyanis a megyénkbeli tanítóegyesület nyiregyházi járásköre rendes közgyűlését, melynek keretében lélekemelő ünnepet szenteltünk a Szabó bátyánk 40 éves tanítói jubileuma alkalmából. Emez ünnepély minden mozzanatában méltó volt a lelkiismeretes, fáradhatlan tanító, a kiváló hazafi, a kedves barát érdemeihez.

A közgyűlés megnyitása után, Orsovsky Gyula, egyesületi elnök, igazán megszívlelésre méltó, találó beszédben foglalkozott a tanítók sorsával és ismertette az ünnepelt tanító életrajzát.

A helybeli róm. kath. egyház, mint iskolafenntartó nevében Petrovits Gyula apát-esperes plebános a következő szép beszédet tartotta:

Tisztelt közönség!

Ünnepelni jöttünk össze itt e teremben. Ünnepelni egy szerény férfit, akiről bár nem fog szólni a történelem, akinek nevét bár nem veszi szárnyára a hír, mégis a haza jólétének, a hazai fejlődés biztonságának, a társadalom és az egész nemzet fenntartásának, erejének, felvirágzásának egyik nélkülözhetetlen tényezője. E férfi Szabó Endre nyiregyházi rk. néptanító.

Ha van érdem, mely elismerést kíván, úgy a tanító érdeme legméltóbb az ünnepelésre, mert a magyar kultúra szolgálatában szerezte rá az érdemet. A tanító munkája szerény és csendes. De ha szerény is, biztos; ha csendes is, eredményekben gazdag. Mint a felebaráti szeretet, az ő munkájuk is oda fordul, hol legégetőbb a szükség: a nemzet főtámaszát képező néphez, mely könnyen áldozatul esik a csábításoknak. Vészes rombolásoknak válhatik eszközévé, ha elméje a hit-igazságokon nyugvó oktatás által felvilágosítva, lelke az isteni félelem, az erények által felvértezve nincs. *S kik vértetik fel?* A néptanító a vallás-erkölcsös nevelés által. A tanító a kiskátával kezökben, mely az egyént erényessé teszi, a tüzhelyeket megszenteli, a nemzetnek a legjobb szolgálatot teszük, midőn a kiskáté tanain nyugvó oktatással arra buzdítják, lelkesítik a fiatal nemzedéket, hogy a hazának istenfélő és hű fiai legyenek, hogy szeressék azt, s ha kell, tudjanak érte meghalni. *Azért kell,* hogy adassék tisztelet és elismerés mindazoknak, kik nevelvén, oktattván az ifjúságot, a haza dicső jövődjén munkálkodnak.

Tisztelt ünnepeltünk, Szabó Endre tanító ur! *Önnel szemben* e tiszteletre, ez elismerésre, köszönetre, hála elsősorban legközvetlenebbül mi, a helybeli rk. egyház, mint iskola-

fenntartó, érezzük magunkat kötelezve. Hisz Ön a mi tanítónk volt. *Életéből 40 évet,* tehát teljes ifju és férfi korát szentelte a mi nemes érdekeink szolgálatának. 40 éven át nem is egy, hanem több nemzedéket nevelt, mind oktató szavával, mind épületes példájával lelkekbe plántálva az Isten és felebarát iránti szeretetet, az egyház és édes magyar haza iránti köteleességérzetet. 40 éven át híven követte a legfőbb Tanítónak, J. Kr.-nak példáját a kisdédek szeretetében. Türelemmel oktatta a kicsinyeket, jóakarattal vezérelte a serdülőket. És emez áldott fáradozásával kinek-kinek olyan szellemi tőkét segített gyűjteni felnőtt korára, melynek nincs ára: a keresztény műveltséget . . .

A ker. műveltség hordnokának *egyházamnak nevében* nyujtom én Önnek az elismerés hálakoszoruját, melynek első levelén maga a gondos Főpásztor elismerése tündöklök. *Igazságérzetünk* mondja, hogy az Ön 40 évi áldásos, közhasznú munkásságáért nincs e földön megfelelő jutalom. De én hiszem, a magas főpásztori székéből jövő ez elismerő szózat jóleső édes örömet fog kelteni az Ön ideális lelkében, mert tudja Ön azt nagyon jól, hogy ama magas helyen ismeretlen a hízélgés szava; tudja Ön azt nagyon jól, hogy ez elismerés nem az állásnak, nem a hivatalnak szól, mert az állás és hivatal még nem érdem, hanem szól azon egyénnek, ki állása, hivatala kötelességeit 40 éven át becsülettel betöltötte. A főpásztori elismeréshez szíves készséggel fűzöm iskolaszékem s a magam hő óhaját:

Engedje a magyarok Istene, hogy a 40 évi becsületes munkálkodás árán jól kiérdemelt nyugalmat kartársai és polgártársai tiszteletől övezve békében, megelégedésben még évek hosszú során át élvezhesse. Isten éltesse!

Nyiregyháza város közönsége nevében Bogár Lajos, h. polgármester magvas, lendületes beszédet mondott.

Szabolcsvármegye kir. tanfelügyelő-sége részéről dr. Wilt György kir. tanfelügyelő üdvözölte az ünnepeltet.

A vereskereszt egyesület helybeli fiókja nevében dr. Prok Gyula méltatta a Szabó Endre érdemeit, melynek során nyujtotta át egyesületük a tanítók részére fenntartott adományát.

Majd Géczy Géza, városi árvaszéki ülnök, volt tanítványai nevében intézte hozzá a figyelmet lekötő következő beszédet:

Mélyen tisztelt Tanító Ur, kedves Endre Bátyánk!

Othagyva mindennapi munkánkat s a mai napot kizárólag Neked szentelve, ezt ünneppé avatva, eljöttünk Tehozzád mi is, régi tanítványaid hogy akkor, amidőn 41 évi kitartó és fáradságos, főleg pedig eredményes munka után nyugalomba vonulsz, elhozzuk Neked az elismerés, a hála és a szeretet virágát, s azt csokorba kötve, sziveinken át felajánljuk Neked, régi, kedves tanítómentőnk!

Eljöttünk Hozzád, hogy e nap örömeiben mi is részt vegyünk, s a visszaemlékezés meleg érzésétől mintegy megújulva, a hosszú esztendőket átrepülve visszaidézzük a múltat, a Te ifjúságotat s a mi gyermekkorunkat, akkor, amidőn 41 esztendő eltelt után felhagyod a munkát, s a megérdemelt pihenőre térsz.

Igen! Ide jöttünk Hozzád, egyikünk-másikunk immár kopaszodó, deresedő fejjel s az élet harcaiban meggyötört lélekkel, hogy az együtt eltöltött kedves időknek boldogságából s gondtalanságából, s a Te szerető lelked fiatal-ságából a mindennapi küzdelmünkhöz új erőt merítsünk, miként Anteusz, ki Herkulesselel birkóznán s erejét fogytán érezvén, anyját a földet kereste, hogy ő általa s az ő érintésétől új erőre kapjon.

Mert csodás a Te példád s szinte páratlan a Te lelki erő! 41 hosszú esztendőn át szolgáltad hazádat, egyházad s hivatásodat; 41 évig huztad — annyi sok megpróbáltatás között — az élet igáját; 41 évig türted az államnak s a társadalomnak azt a közismert ridog közönyét, mellyel a néptanítók sorsa, megélhetése s munkálkodása iránt viseltetett; s 41 évnek idegölő munkája, kedélyt megrábló küzdelme, az életviszonyok mostohasága s lelkednek annyi-megannyi csalódása, fájdalom s bánata nem tört meg, nem hervasztott el, hanem az Isten különös kegyelméből itt állsz előttünk, erőben még teljesen, elmédaek teljes frissességében, s bár szelid homlokodra ősz szálak borulnak, még erős vagy és szilárd, miként a tölgy, mely büszkén viselte el az idők viharát!

És én jól tudom, hogy a súlyos munkában, az idegromboló küzdelemben és a gyakori megpróbáltatásaidban terhes évek után nem a mi hálaszavainkban, nem a most feléd áradó ünnepeletetésben, hanem 41 évnek hüen és becsülettel teljesített munkájában, e munkásság magasztosságának őszintén érzett s jóleső tudatában talál és talált mindenkor pihenőt a lelked, — s hogy a hüen teljesített kötelesség büszke tudata az a titkos erő, az a csodás varázs, mely elmédnek frissességét, szivednek fiatalságát s lelkednek minden szép, jó és nemes iránti fogékonyságát ébrentartotta. Jól tudom, hogy a múlt csalódásai, a tanítványaid jövőjéhez fűzött reményeidnek meghiusulása nem a Te buzgalmad hiánya volt, s hogy a Te lelkednek minden vágya az volt, hogy kezeid fáradsága nyomán termő élet fakadjon, hogy a Nyír-ség sívó homokján platánok nőjjenek, kikre könnyes szemekkel föltekintve, a boldogságtól áradozó szíved elmondhasd róluk: — ime, ezek az én hajtásaim!

És most amikor mi, régi tanítványaid is összejöttünk, hogy a Te ünnepedet számódra melegebbé, s mindannyiunk számára emlékezetesebbé tegyük, a nyiregyházi római kahalikus hitközség mint iskolafenntartó, volt tanítványaid, s felekezeti különbség nélkül ismerőseid s tisztelőid részéről fogadd a hálánknak és szeretetünknak e csekély tanujelét oly igaz, oly benső és oly őszinte lélekkel, miként azt mi ajánljuk fel Néked. Nem a múlt jutalmazása ez, mert az egyedül csak lelkednek megnyugvása lehet, hanem csupán a szerető figyelemnek egy szerény megnyilatkozása, Veled és különösen azzal szemben, a ki családi tüzhelyeden gyermeki szívével öreg napjaidra fényt és életet melegeget áraszt s a kinek jövődjének biztosítása atyai szivednek legforróbb óhajta!

Az Isten éltesse!

Midőn jelzem, hogy az ünnepeltet még számosan üdvözöltek, érdemeit szívből fakadó szavakkal méltatták, ki kell emelnem a Gábel Gyula fővárosi tanító következő indítványát:

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Most, a nagy nemzeti tusa lezajlásával, amidőn édes hazánk hű fiai mindegyike külön-külön a maga módja és felfogása szerint megtette kötelességét, hatványozott kegyelettel pillantunk vissza nemzetünknak örökre megdicsőült, tőlünk a magas sferákba elköltözött nagyjainkra.

Ezek között glóriával koszoruzva látjuk lelki szemeinkkel a magyar nemzet egyik legnagyobb fiát, aki lánglelkének minden dobbanásával, szívének örökös érzésével hazájának nagyságát, boldogságát akarta teremteni és szabaddá tenni. Aki egy hosszú életen át szeretettjeivel a hontalanság keserű falatjait ette, a száműzetés könyeit hullatta.

Fenséges célját el is érte, nemzetünk szabad! Tekintsünk tehát örökön-örökké szent

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izrádást.

Tüdőbetegségek, szamar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban — Ára üvegenként 4.— korona.

áhitattal a *Kossuth-szobrokra*, a Kossuth névre, mert ezeknek láttára, ennek a névnek hallatára, a magyar hazafiúi kebelben mig magyar e földön lesz — pedig örökön-örökké lesz — a bátor férfiu sziv csakis a magyar dicsőségért, szabadságunkért, alkotmányunkért fog dobogni, az acélkar mindig ezekért fog küzdeni.

Kossuth apánk eme ércemlékeztetőit azonban csak *százvezrek láthatják* maguk előtt, előttük csak százvezrek borulhatnak le áhitatosan napról-napra, *de nem a nemzet sok milliói*. Mert csak nagy és vagyonos városaink vannak abban a kedvező anyagi helyzetben, hogy ezt a hőrost buzdító jelképül maguk elé állítsák.

A nemzet öröknevü nagy költője *Jókai Mór* azt mondta, hogy „Magyarországot még egyszer meg kell hódítani és ez a meghódítás a magyar tanítóságra vár”. Magyarországot pedig csak akkor hódítottuk meg magunknak egész teljességében, ha minden szivdobbanásunk, minden egyes lélekzetvételünk, agyunk minden gondolata magyar lesz. *Magyar emberre pedig leginkább a példaadás hat.*

Melyen tisztelt közgyűlés!

A magyar tanítóság, nemzetünk eme legönzetlenebb és legfáradhatatlanabb munkásai, nagy szociáldemokratái, mindig a sáncon harcoltak, amidőn a nemzet szabadságáról, nagyságáról volt szó. A magyar tanítóság van hivatva, hogy az iskola falai között a nemzet serdülő fiaiban, a közélet terén a társadalom egyeseinél szítsa a hazaszeretet lángoló tüzeit. Eme fenséges feladatát fényesen is teljesíti.

A fent elmondott nemes feladatok teljesítésében és szent célok elérése érdekében most is az elsők között legyen tehát a tanító.

Mondja hát ki az igen tisztelt közgyűlés, hogy átiratban fordul az ország összes tanítótestületeihez a következők megvalósításáért: „Minden megyei és kör tanító-egyesület, minden egyes tanítótársunk hasson a megyei, járási és községi előjárásánál oda, hogy *Magyarország minden városának, falujának és majorjának a végén emeltesék Kossuth-émlék*. Ez az emlékek ne ércből és márványból való legyen, hanem a legtermészetesebb módon összerótt körakásból, amelyet a *nép szeretetén kívül* az olcsó mészsanyag tartson együtt.

2. Hegyes, köves vidékeken ezek a természetes emlékek közsiklából valók legyenek és emeltessenek hegyormokon is, hogy az ott járó-kező magyar mindig maga előtt lássa a buzdító, lelkesítő példát.

3. Minden ilyen körakáson mély betűkkel véssék be ez a szó: *Kossuth*.

4. E nagy és szent név örököse, a magas egekből ránktékintő apa nagy fia: *Kossuth Ferencz Magyarország minden községének diszpolgára legyen*.

Ezek az intézkedések örtüzként fognak lobogni és világítani a magyar határokon a magyar honfiak és honleányok szívébe örök időkön át.

Kérem az igen tisztelt testületet indítványom elfogadására.

Nyiregyháza, 1906. július 3-án.

Gábel Gyula,
székesfőv. tanító.

Lapunk szűk tere nem engedi, hogy a gyűlés más tárgyaival — ezuttal — tüzetesebben foglalkozzunk, nem hagyhatjuk azonban említés nélkül a Gábel Gyula által bemutatott irvaolvasási módszer meglepő eredményét.

Délben bankett volt, melyen szebbnél-szebb felköszöntők tartattak. — Az esteli hangversenyt pedig dr. Csongor Gergely következőkben ismerteti:

Szeretnék a nagy nap előzményeiről is megemlékezni, de csak a hangversenyen lehettem ott; — hiszem, hogy avatott tollak meg fognak emlékezni azokról is más hasábkon.

Julius 3-ika egészen a Szabó Endréné volt. Ünnepeletése csak méltatása a 40 esztendőnek, melyet tanítói pályáján töltött, nem érdemszerinti jutalmazása. Az egész járáskör benn volt az ünneplésére s lelkéből örült mindenki, hogy a jóságos arcu tanítót hamisítatlan ragaszkodással vehette körül.

Sokszor, amennyiszer lehetett, annyiszor hallottam a Korona pódiumáról művészeket; — külföldön, az egész világon dicsőséggel, babérral járt művészek jöttek hozzánk egy-egy estére, hogy magasabb műelvezetekben részesítsenek; már a lapok is annyira elteltek, beteltek a legnagyobb classisu művészettel, hogy aggódva gondoltak az elkényeztetésünkre — és én is, megvallom, egy ilyen elkényeztetett mentem a concertre és, hogy egy szóval adhasam le kritikámat? bámultam.

1. Először az országszerte ismeretes dalárda énekelt egy fohászt, a leggyönyörűbb összhanggal, amit csak férfi dalárdától hallani lehet, — a legnagyobb érdem ebből persze a Santroch karmesteré.

2. Alig kezdett Orsovsky Mariska tanítónő a „Boszorkánytánc“-ba, mindjárt láttuk, hogy ilyen technikával fel lehet lépni bármilyen pódiumon is. Kapott is ezért a szép zongorajátékért olyan óriási tapsot, hogy ráadásul még magyar nótákat is kellett játszani . . . szivből, lélekből, igaz magyar érzéssel. (Orsovsky Mariskának pedig a szerkesztői üzenetekben megízenjük, hogy nincs oka félni a kritikusoktól).

3. A harmadik szám a Varga Ferencz nagyhatással előadott mesteri szavallata volt.

4-ik a kis Garay Gyula hegedűjátéka a Santroh kíséretével. Eljátszotta Beriot 2-ik Fantáziáját és Hubay egyik csárdajelenetét. Óriási tapsokat kapott a már ismert virtuóz.

5. Ezután a dalárdának oszlopos tagja, szólistája, Mayer Ferencz énekelt azzal a megbecsülhetetlen szép mély baritonjával egy pár magyar dalt oly szépen, hogy elhallgatuk volna reggelig is.

A hangversenyt a dalárda éneke fejezte be.

Utána tánc volt, míg csak kelet felől a hajnal fel nem huzta az ég kordináját, mikor aztán a nap pislákolni kezdett, ott hagytuk a tánctermet mint gyermekkorunkban csemetés után az iskolát, talán nem olyan örömmel. Egész este úgy éreztük magunkat mintha iskolába járnánk és a mi jó tanítóinkat, mint most, a műveltség eme 40 éves képviselőjét kellene sokszor rideg könyvek helyett — muzikaszóval ünnepelni.

Cselédmiseriák.

Jobb cselédeket — és jobb erkölcsöket kérünk!

Külön rovatot kellene nyitni ezzel a címmel: „Nyiregyházi miseriák”. Kevés vidéki város van, amely vezetői tehetetlenségének jóvoltából annyi miseriával dicsekedhetne, mint Nyiregyháza. Drágaság, piaci botrányok, kávéházi közerkölcs és közbiztonság-ellenes dolgok, közlekedési és világitási anomáliák, az utcák siralmas locsolása, a városszabályozás teljes elhanyagolása: mindez csak izelítő abból az éttrendből, melyet Nyiregyháza város polgárainak meg kell emészteniök. . . .

A miseriák között nem utolsó sorban áll a cselédmiseria sem, no meg az ezzel párhuzamban haladó közerkölcstelenség. . . . Ez is egyike azon kérdéseknek, melyek az illetékesek jóvoltából meglehetősen elhanyagoltságnak örvendenek. Idején valónak tartjuk, hogy ebben az ügyben is, mint ahogy meg tesszük szép sorjában a többiekben is, felemeljük szavunkat s rámutassunk azokra a mulasztásokra, melyek a város urait a cseléd és közerkölc kérdésében terhelik.

Általános a panasz, hogy Nyiregyházán nem lehet cselédet kapni. A cselédszerzők irodájában naponta ötvenével fordulnak meg szobalányt, szakácsnőt, mindenest kereső emberek, akik kénytelenek háztartásukat szolgáló nélkül vezetni, mivel nem találnak drága pénzért sem megfelelő cselédet.

Ennek az állapotnak okául e pillanatban a közlő aratást s a mezei munkák folytonos szaporultát lehetne felhozni, ha úgy nem állana a dolog, hogy a cselédmiseria ugyanilyen arányban dühöngött már akkor is, mikor a mezei munkák még el nem kezdődtek. Azt sem lehetne állítani, hogy a Nyiregyháza környékén levő falvakból elegendő cseléd nem kerülne ki, mert bizony a tanyasi lakók szegényebbe, meg a falvak lakói egyenesen rá vannak utalva, hogy lányukat a városba küldjék pénzt keresni.

A cselédhiány okát tehát másutt kell keresni. Nem a bérvizonyokban, mert hiszen azok Nyiregyházán elég jók aránylag s a nagy cselédkereslet miatt a bérek is fokozatosan emelkednek. Az ok tehát már külső tényekben rejlik. Olyan tényezőkben, melyek elsősorban az illetékes hatóság lelkét terhelik.

Aki utána néz a dolgoknak, tapasztalhatja, hogy Nyiregyházán a cselédek tekintélyes százada idővel a szerelem papnőj közé kerül. . . . A cseléd, ha elhagyja állását s hamarosan nem kap másutt helyet: menthetlenül elzüllick. Vagy csavargásra, lopásra adja magát, vagy más biztosabb kereseti mód után néz. Ez a kereseti mód: a fertő. . . .

Tudvalevő dolog, hogy Magyarországnak egyik igen kedvelt és közismert exportcikke a *Hungara*. . . . Így nevezik azokat a lányokat, akiket a Balkán államok nagyobb városainak nyilvános mulatóhelyei részére Magyarországból szállít a virágzó rabszolga-kereskedés, mely különösen az utóbbi években öltött oly mérveket, hogy a határrendőrség felállítását is ennek a bajnak elharapódzásával indokolták annak tervezői.

A hírlapok figyelmes olvasói majd minden héten olvashatják, hogy egyik-másik vidéki városban leánykereskedőket csip el a rendőrség és hogy a határrendőrség napról-napra toloncoltat vissza a határról fényes ígéretekkel elszédített szerencsétlen lányokat. Hogy a nyiregyházi sajtó nem foglalkozik az ilyen esetekkel, az korántsem bizonyítja azt, hogy nálunk nem folya a lélekvásár ép oly vigan, mint másutt, csak hogy itt ügyesebben csinálják tán, vagy olyanok foglalkoznak vele, kiket leleplezni valóban nehéz és — főleg — veszedelmes, hogy miért, azt nem kell bővebben analýsálni.

Szomorú dolog, hogy rendőrségünk nem igen vesz tudomást azokról a hölgyekről, akiket Nyiregyháza minden aranyifja ismer és akik az alkalomszerzés és a leányokkal való kufárkodás nemes mesterségét egészen iparszerűleg üzik. Ha a rendőrség véletlenül kíváncsi lenne, hogy kikről van szó, szívesen kezére járunk e metyely kiirtásában.

Szóval: Nyiregyházáról is szép számmal kerülnek ki a Hungarák. Hogy miként és kiknek hozzájárulásával, azt később lesz alkalmunk megvilágitani. Elég egyelőre, ha konstatáljuk, hogy a cselédmiseriák legfőbb oka a cselédek elzüllice, vagy pedig az ettől való félelem, mely visszatartja a tanyasi és környékbeli lakosokat, hogy leányaikat Nyiregyházára küldjék szolgálni.

E miseria azonban nemcsak a szűk családi körben érezhető, de feltűnően és sajnosan tapasztalható az utcákon is. Valóban botrányos dolgok ezek, melyek városunkat a közerkölcök tekintetében a legmélyebb nivótlanságra süllyesztik.

Mi nem vagyunk prűdök; az álszemérmesség vádjával minket nem illethet senki; és tudjuk mi azt is, hogy Debreczenben, Miskolczon, Ujhelyben stb. stb., egyszóval mindenik város aszfaltján vigan burjánzik a

Mélyen leszállított árban kaphatók színes

Napernyők

még mindég nagy választékban

Goldstein J. Sándor

női, férfi divat és rövidáru üzletében pazonyi-u. 4.

bűn este nyíló virága; sőt azt is megengedjük, mert bizonyos tekintetben szingagság, hogy a prostitúció a modern társadalmi berendezkedésnek egyik legszükségesebb és egyelőre nélkülözhetetlen szerve. De mihelyt a prostitúció elhagyja azokat a korlátokat, melyek közé a természetes rendeltetéssel összeegyeztetett társadalmi jóizlés szorította és ezen korlátokat átlépve a kiáltó erkölcselenség, a tolakodó szemtelenség undorító formájában bukkan fel unos-untalan, utonutófélen: kötelessége a hatóságoknak a prostitúciót visszaszorítani szigorú korlátaik közé és ha a hatóság e kötelességét nem teljesíti, joggal háborodik fel a közönség a végzetes nemtörődömségen és joggal követeli, hogy gyökeresen pótolják az elkövetett mulasztásokat.

Kevés város jöhet e tekintetben is nyomunkba, már t. i., hogy a mi városunkban valósággal szabad passepartoutja van a prostitúciónak, melylyel a főntemlitett korlátokon ide-oda, keresztül-kasul ugrádozhatnak. Az esteli korzón pl. egyáltalán nem kötes, de határozottan ketségtelen foglalkozású hölgyek lejtik üzleti sétájukat, kik majd mind állásnélküli cselédek és sétájuk alkalmából ott kelletik magukat, mutogatván piros harisnyáikat és ferdere taposott cipőiket. . . . Nem csoda, ha sok családapa nem meri sétára vinni felnőtt leányát.

És ennek nagyobbbrészt az elhanyagolt, a rendezetlen cseledügy az oka. Ez világos.

Nem ambíciók korántsem, hogy Nyiregyháza átalakuljon Oberanmorgauvá, nem volna mulatságos, ha itt passió játékokon és egyházi szertartásokon kellene szórakoznunk minden nap. Semmi közünk ahhoz, hogy a hivatalos lumpok és a jóidegzetű nőtlen férfiak mit csinálnak este tíztől reggeli ötíg, de az már igazán teljesen fölösleges, hogy este felé a korzón szórakoztassák városunk intelligensebb közönségét a bizalmasabb szerelmi mozdulatok nyilvános bemutatásával. . . .

Elvárjuk az illetékes hatóságtól, hogy az édes kicsi gésákat, akik különben is elege ráncosak, festettek és öregecskék, könyörtelenül lecsukattja és ha kell, kihordatja a határból és legalább a külszint igyekszik megmenteni.

Természetes azonban, hogy ezzel még egyáltalán nem végezte be kötelességét. — Gyökeresen kell orvosolni a bajt. Alapjában kell rendezni a cselédügyet. Számátalan módzata van ennek, próbálják ki sorba ezeket, valamelyik majd csak celhoz vezet.

Peidául nagyban hozzájárul a cselédhiány előmozdításához azon körülmény is, hogy a helynélküli cselédek akár heteken keresztül is ellakhatnak az elhelyező intézetekben, hol lakást, ételmezt, otthont talál, amíg egy neki tetsző helyet kap. Itt, itt, a cseléd elhelyezők körül kellene egy kis nagytakarítást rendezni, ezeket kell elsősorban alapos felügyelet alatt tartani, mert innen származik a bajok óriási része.

Foglalkozunk különben még e tárgygyal alkalomadtán. Addig is újlag és nyomatékkal ismétljük:

Jobb cselédet és — jobb erkölcsöket kérünk!

Szellemi proletariátus.

Szánalmas mosolylyal szemlélem néha, mikor delenként munkából hazasiotek, az előttem tolongó, fennhéjázó beszédű, mindennek, csak szerény viselkedésünök nem mondható diáksereget, melyet városunk középiskolája ont ki magából.

Vajjon hol található majd alkalmazást és elhelyezést ennyi szellemi erő ez országban, ha minden valamire való város ily sok diákot képes fölmutatni, — tépelődöm sokszor magamban, azonban a választ hamar megtalálom rá a mai társadalom igazságtalan, felszeg berendezkedéseiben.

Pályatévészett, reményeikben csalódott alakokba botlik az ember manapság mindenfelé. A szellemi proletariátus túltengésének hány példáját találhatjuk már egy kisebb vidéki városban is, hát még milyenek a viszonyok a fővárosban, hol mintegy két ezer diplomás ember lézeng képesítésének megfelelő állás, vagy éppen teljesen foglalkozás nélkül. Olvassuk csak el a fővárosi napilapok apró hirdetéseit s meggyőződhetünk arról,

hogy mi mindenre s mily föltételek mellett ajánlkozik egy-egy bölcsészettan- vagy joghallgató.

Itt önkéntelenül egy kép jut eszembe, melyet egy élclapban láttam. Három hordár áll az utca sarkán s lesi a „baksist.” A mai rossz világról beszélhetnek, mert az egyik imígyen szól: „Igaz, hogy én csak szegény hordár vagyok, de az egyik fiam ügyvéd, a másik meg orvos — és mind a kettőnek én keresem meg a kenyerét!”

Ez a kép — bár élclap hozta — nem élc, hanem szomorú, rideg valóság, melyhez hasonló példákkal lépten-nyomon találkozhatunk az életben.

A statisztika szerint az 1903. tanévben Magyarország középiskoláiban több mint három ezer ifju tett erettségi vizsgálatot, ezek közül 424 a jogi, 218 a tanári, 210 a teológiai, 161 a mérnöki, 154 a hivatalnoki, 131 az orvosi, 84 a dekáni, 37 a kereskedői, 27 pedig az erdészeti pályára készül s csupán 3 választotta az elektrotechnikai és 3 az iparos pályát.

A középiskolai tanárvizsgát minden évben vagy ketszázan teszik le, de ezeknek csak elenyészően csekély száma talál megfelelő alkalmazást, a többi — mert leginkább szegény ifjakról van szó — mint házi tanító s más alárendelt foglalkozásokkal töngeti nyomoruságosan életét. És ez különösen nem valik dicseretere Magyarországnak, mert nálunk minthogy a lakosságnak több mint 45 szazaleka írni-olvasni nem tudó emberekből áll, folytonos keresletnek kellene uralkodni tanerokban, nem pedig, hogy a meglevők állás nélkül tengődjenek.

Ehhez hasonlóak az állapotok az orvosoknál is, kik főleg a nagyobb városokba kénytelenek gravitálni, dacára annak, hogy ott a konkurrenczia rájuk nézve mindinkább nyomasztóbbá lesz, míg az ország egyes vidékein a legnagyobb szükség uralkodik orvosokban. Ennek oka pedig abban rejlik, hogy a kiírt állásokra pályázó nem vállalkozik, mert a községi orvosokat rosszul dotálják, magánpraxisról pedig faluhelyen szó sem lehet, mert a kevés intelligentiával bíró nép orvoshoz rendszeren csak akkor fordul, ha a beteg egyik lábával már a sír szélén áll. És itt a nép, illetve a közegészségügy és az orvosok érdekében sokat tehetne az állam, ha volna benne kellő szociálpolitikai érzék.

Az ügyvédek száma meg éppen légió Magyarországon. Ha nem csalódom, Europa egyik államában sincs aránylag oly sok ügyvéd, mint Magyarországon. Nyiregyháza, hol jelenleg dolgozom, 30 ezer lakossal bír; e várost és környéket több mint husz ügyvéd boldogítja. A környékebeli nagyobb falvakban azonban szintén van mindenütt 2—3—4 ügyvéd s így van ez az egész országban.

Citranomoruság ma már a diplomás urak élete s egy csöppet sem csoda, ha az intelligens osztály oly nagy hányadát szolgáltatja Magyarországon a kétes, elzüllött existenciáknak.

A szellemi erők tulszaporodása ellen tehát az állam és társadalom immár tenni akar valamit. 1903-ban a közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy a IV-ik gimnáziumi osztályból a felsőbb osztályokba való lépés szigorítottassék meg, hogy így csupán a jobb tehetségűek végezhessek el a gimnáziumi tanulmányokat. Hirlapokban, folyóiratokban is sokat foglalkoznak ezen ügygyel, csak hogy jobb receptet eddig még nem ajánlottak a baj ellen, minthogy az *újruság menjen az iparos pályára!* A lenézett, semmibe vett iparososztályt egyszerűben kegyes figyeimükre méltatják. Földicsérik számos „elonyós” oldalait, külföldi példákkal hozakodnak elő. Kiadták a jelszót: az iparos osztálynak intelligens, művelt emberekre van szüksége.

Hát igaz, tagadhatatlanul így kellene lenni, kár, hogy csak most látják be, mikor már fejük fölött ég a tető. De ennek a jó tanácsnak csak egyik oldalát világítják meg, a a dolog többi részletei felett atsurrannak s azt már nem mondják meg, hogy hát melyik iparág az, melynek művelei manapság legalább félig-meddig eredményes előrejutásra, biztos jövőre számíthatnak. Melyik iparág az, mely a nagy tőke megsemmisítő nyomásának ellenállni képes, legyen bár az egyén törekvése és kitartása, intelligentiája még oly nagy is?

Abban is igazuk van a „mérvadó köröknek”, hogy a magyar intelligencia, ha még oly szegény is, a mesterséget megveti, az iparost, a munkást lenézi, szóval: a munkát megbecsülni nem tudja s gyermekét valamely mesterségre csak akkor adja, ha már mindenütt kicsapták; ha már másra semmire sem jó, mesterségre jó lesz — gondolják a szülők. Ez a magyar társadalom speciális, hogy úgy mondjam: veleszületett fölfogása.

Hogy pedig ez a ferde nézet miként verhetett oly mely gyökeret, annak oka az, hogy Magyarországon az iparos- és munkásosztály soha sem részesült az állam jóindulatában és azon gondos, körültekintő szociálpolitikai érzéktől vezetett támogatásban, melyet tőle jogosan elvárhatott volna.

És ezen tagadhatlan tény konstatálása után az okok és okozatok láncszemeit egybekapcsolva, nézzük, hogy hová jutott és mi is ma az iparos- és munkásosztály tulajdonképpen Magyarországon?

Az előbbi elavult rossz törvények s mindig csak a vagyonosok érdekeit előtérbe helyező kormányok könnyelműsége folytán teljesen kiszolgáltatott predája a kapitalizmus hatalmának: a gyárak, kartellek, külföldi konkurrenczia stb. sorvasztó befolyásának. Magyarországon szerte a pangó kisiparosság végső erőfeszítését, haláltusáját szemlelhetjük.

S az utóbbi: a munkás osztály? Odadobott kész zsákmánya a tőkének, elnyomott pária! Jogai nincsenek, törvény az ő érdekeit nem védi, a parlamentben senkije, ki érdekeiben szót emelne. Csoda-e hát, ha minden főkapitány, szolgabíró vagy csendőrkáplár úgy bánik el vele, amint éppen neki tetszik.

Tehát ez a társadalmi osztály, ez az életpálya legyen képes vonzóerőt gyakorolni az ifju nemzedékre? Nem! cikkirő és honmentő tanácsokat osztogató urak, ezt Önök maguk sem hihetik el!

Majd ha az állam célszerű törvényekkel az iparosság védelmére siet, majd ha alkalmas munkás védtörvényekkel a munkásság jelenét és jövőjét lehetőleg megvédi s politikai, emberi jogaikkal való fölruházással őket mai elnyomott helyzetükből föllemeli azon színvonalra, mely őket az államban és társadalomban megilleti, akkor kérhetjük majd teljes joggal, hogy miért nem választja az intelligensebb elem az ipari pályát. De ma — ne csodálkozunk azon egy csöppet sem.

Kormányunknak s parlamentünknek — sajnos — jelenleg még nincs idejük ilyesmivel is foglalkozni. A magyar honatyáknak — mint azt már untig tapasztalhattuk — más, fontosabb dolgaik vannak. Avagy talán úgy gondolkoznak, hogy mire is való ez a közbevetett segítség, mikor ez a társadalom átalakulásának folyamát úgy sem fogja föltartóztatni? Addig pedig ígérnek valamit — a „hazafias érzületű” munkásságnak.

Bukott diákok! — Gyertek iparosoknak!

Ólomporos.

HIREK.

Áthelyezés és kinevezés. Az igazságügy-miniszter dr. Csongor Gergelyt a szatmárnémeti kir. törvényszékhez való áthelyezésével egyidejűleg aljegyzővé nevezte ki. Általános sajnálkozást keltett az áthelyezés híre, mert Csongor kedvelt tagja volt társadalmunknak és sokat tett annak felélénkítésére.

Kinevezések. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Kovács Lajos gyakornokot a nyiregyházi-, Menyhért Lászlót pedig a lugosi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvétséghez segítő díjas számgyakornokká kinevezte.

Anyakönyvi kinevezések. A belügyminiszterium a csobaji anyakönyvi kerületbe Lakatos Miklós körjegyzői irnokot, a dögeibe Pauliczky István körjegyzői irnokot, a turaiba Nagy Béla ref. tanítót, a gyulajiba Szilágyi Sámuel segédjegyzőt anyakönyves helyettesé nevezte ki.

Necrolog. Nagy és előkelő családot borított gyászba Lichtmann Dezsőnének halála, aki f. hó 4-én lehelte ki nemes lelkét. A finomlelkű urnő korai halálának híre a társadalom minden rétegében fájdalmas visszhangot keltett. A mélyen sujtott férj iránt a részvét általános. A temetés csütörtökön délután 5

órákor ment végbe, amelyen képviselve volt városunk színe-java. A halotti búcsuztatót dr. Silberfeld Jakab hitszónok mondotta és a rokonok, meg a boldogult tisztelőinek nagy tömege adták meg az utolsó gyászos tiszteletet, kikisérve a koporsót a holtak szomorú birodalmába. A család a következő gyászjelentést adta ki:

Fájdalomtól megtört szívvel tudjuk a legjobb anya, feleség, testvér és rokon *Lichtmann Dezsőné* szü. Kurlander Malvin életének 40 dik, boldog házasságának 22-dik évében, f. hó 4-én hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. Drága halottunkat f. hó 5-én délután 5 órákor fogjuk, a Körte-utcai gyászaházból, az izraelita sirkertbe örök nyugalomra kísélni. Nyiregyháza, 1906. július 4. Aldás és béke legyen emlékezetén! Lichtmann Dezső férj. Imre, Erzsé, Miklós, Irén gyermekei. Kurländer Karolin férj. Markbreit Sándorné, Kurländer Cilli férj. Dr. Berkovits Ferencné, Kurländer Josefina férj. Mencz Mórné, Kurländer Teréz férj. Kornstein Emilné, Kurländer Jetta férj. Bügler Vilmosné, testvérei, illetve sógorai. Wechsler Adolf és neje szül. Weisz Róza, Wechsler József testvérei Lichtmann József és neje szül. Lichtmann Sára, Silberstein László és neje szül. Lichtmann Eszti, Lichtmann József és neje szül. Sziklai Lina, Lichtmann Menyhért és neje szül. Schwarcz Jenny, sógor, illetve sógornői.

Nyilvános nyugtázás. A Szabolcsvármegyei tanítóegyesület nyiregyházi járásköre által 1906. július 3-án tartott gyűlése költségeihez hozzájárultak és a hangversenyen felülfizettek, vagy jegyeiket megváltották: Nyiregyháza város: 100 kor. Nébenmájér és Salamon: 20 kor. Föt. Vass Keresztély (Kassa) 12 kor. dr. Korányi Endre: 10 kor. Jóna Elek: 6 kor. föt. Petrovics Gyula, Hook Pál János, Jakobovits Fanni, Krómi Vilma. Kubik nővérek: 5—5 kor. Sipos Lajos: 4 kor. Barzó Mihály N. N. 3—3 kor. Antal Lajos, Bónis Menyhért, tisz. Bányász Endre (Eger) dr. Csongor Gergely, Fazekas János, Fekésházy József (Balsa) Gábel Gyula (Budapest) Gólián László, Hoffmann Ferenc, tisz. Hrusz József, Király Imre, Kóhn Ignátz, Kollár Emma (Tiszapolgár) Kovács Jenő, Kubacska István, Kulcsár Károly, Orsóvszky Gyula, dr. Prok Gyula, Puskás Antal (Kemece) Stoffan Lajos, Schön Dániel 2—2 kor. Benicky Kálmán, Cesznák Jánosné, Horváth József, Karner József, Kosec András, Mándy Gyula (Büdszentmihály) Mikec Endre, Nánásy Andor (Ujfehértó) N. N. Simkó Mihályné, Schlichter Gyula, Trak Géza, Timaróvszky Frigyes, dr. Wilt György 1—1 kor. Összesen: 239 kor. Jegyért befolyt: 319 kor. Összes bevétel: 558 kor. Fogadják: a nemes város, a jószívű adakozók, a hangversenyen közreműködők u. m. Santroch Alajos karmester, a városi dalegylet, Orsóvszky Gyula, Garai Gyula, Vargha Ferenc, Májér Ferenc urak, úgy szintén azon rendező urak, a kik a rendezőséget nemcsak elfogadták, hanem a táncmulatságon meg is jelentek a tanítói járáskörnek hálás köszönetét. A rendező bizottság.

Szalmafónó kiállítása. Vasárnap délelőtt nyílt meg a városháza dísztermében a szalmafónó kiállítása. Három napon keresztül volt nyitva, mely idő alatt a helybeli és a tanítógyűlés alkalmából Nyiregyházára jött vidékiek nagy csoportokban látogattak. A kiállított tárgyak csaknem mind elkelték. Nagyon szép munkákat állítottak ki a következők: Andéres Erzsébet, Boditzky Ella, Ballay Margit, Berkovics Jetti, Benkő Rózsika, Czinovszky Jolán, Dankó Etel, Faragó Ilona, Fekete Erzsébet, Görgey Natália, Gergelyfy Anna, Hankovszky Mimi, Józsa Rózsika, Janthó Margit, Javorek Emma, Kürty Erzsike, Kovács Csilla, Kovács Vilma, Körmötzy Róza, Lányi Erzsike, Mikecz Juliska, Matulka Emilia, Maróti Francziska, Nagy Anna, Preptán Anna, Sárkány Amál, Szilágyi Emma, Vágó Ilona, Vostyál Etel, Vítal Erzsébet, Vékony Mária, Zeke Erzsébet. A kiállításon nyilvánosan kisorsolt paravánt Vida Teréz kisasszony nyerte el a „Miklós” névvel.

Főispáné levele a szalmafónó tanítónőjéhez. Gróf Vay Gáborné Bacsó Ilonkához a közműhely tanítónőjéhez a következő igazán szép levelet intézte. — Berkesz, 1906. VII/4. Igen tisztelt Kisasszony! A legnagyobb sajnálattal olvastam szíves sorait most utólag — melyben oly jó — engem a szalma fonó iskola évszázó kiállítására meghívni. Egy hóna-

pig voltam ugyanis távol otthonról és tegnap jöttem csak haza úgy persze elkésvé tudtam csak meg, hogy a kiállítás elsején volt. Meg lehet győződve, hogy minden bizonynyal elmentem volna és csak sajnálom, hogy előbb nem tudtam a dolgról. Igen leköteleznie, ha oly szíves volna velem alkalmilag tudatni, hogy megtekinthető-e az Önök iskolája, s hogy mikor tehetném egyszer látogatásomat ott? Még egyszer fogadja hálás köszönetemet a tudósításért. Szívélyesen üdvözlö Vay Gáborné. A tanfolyam vezetősége elhatározta, hogy augusztus végén még egy kiállítást rendez, melyen a legmagyarabb grófnőt ünnepelesen szándékoznak fogadni.

Cabarett Estély. Sikerült ideát óhaját keresztül vinni az a kicsi de lelkes művészi gárda, mely ma este színházunkban nagyszűrűnek ígérkező cabarett estélyt rendez. Szintársulatunknak legkiválóbbjai: *Szakács Andor, Sarkadi*, az ujonnan szerződött szubrett primadonna: *Lónyai Piroska*, ki temperamentumos játékaival, kedves énekével és gyönyörű táncával meghódította a vidék és a főváros színházlátogató publikumát és kinnek ez lesz nálunk első fellépte; továbbá *Ruttkai Adél*, ki igen kedves színpadi jelenség és kiváló erőnek mondják, azután társulatunknak most szerződött naivája a bájos *Szakács Iluska*, ki egyszeri felléptével (a Dorrit Kisasszonyban) feledhetlenné tette magát publikumunk előtt és *Bay Laczi* kedvelt, gyönyörű hangu baritonistánk álltak össze, hogy nekünk egy nagyon kellemes, eredetiségekkel fűszerezett estét szerezzenek. — Ez igyekeztük sikerét biztosítja azon szerencsés körülmény is, hogy sikerült megszerezniük céljuknak *Rózsahégyi Kálmánt*, a Nemzeti színház kiváló művészt, ki városunkban egy uri barátjánál nyaral. Rózsahégyi közre fog működni, mi szintén következtetni engedi, hogy nem mindennapi művelésben lesz részünk. — A zeneszámokat Santroch Alajos zenetanár fogja kísélni. — Az érdeklődés, mely az estély iránt érhetően és méltán megnyilvánul, oly nagy, hogy biztosra vesszük: zsúffolt ház és lelkes közönség fogja honorálni a derék művészek nemes igyekeztét. — Jegyek az estélyre válthatók Jakobovits Fanni k. a.-nál és este 1/27 órától a színházi pénztárnál. — Műsor a jegyszédőknél kapható. Előadás kezdete 8 órákor pontban.

Megjötték a nagy motorok. Ma egy hete, sok várakozás után megérkezett a kisvasut 2 drb új, 70 lóerős motora. A forgalom lebonyolítása körül észlelt hibák okául az igazgatóság a rendelkezésre álló vontató erő kicsinységét jelölte meg. Hisszük, hogy az új motorok bevonása után a nagy közönségnek panaszra nem lesz oka. A motorok külső kinézése csinos. Ék alakú elejükkel és a víz hűtését célzó külső csöveikkel szokatlanul néznek ki. Százhusz métermázsás súlyuk 6 kerékre nehezedik. A próbamenetek alkalmával 13 drb 50 métermázsával terhelt, fatömböket szállító kocsit könnyűszerrel vitt a megállapított sebesség betartása mellett. — Érdekes ujtás az is, hogy az új gépeknél az egész termékek egy sugár csövön a magasba löknek fel, míg a régieknél szétterültek a levegő alsó rétegeiben. — Ez az oka, hogy mellettük a benzin szagot érezni nem lehet.

Statisztika. Az „Erzsébet” kórház június havi forgalma: Elsején ápolás alatt állott 93 férfi, 81 nő; a hónap folyamán felvétellett 141 férfi, 121 nő. Gyógyultan elbocsátott 106 férfi, 81 nő; javulva 46 férfi, 48 nő; gyógyulatlanul 4 férfi, 5 nő. Visszamaradt 69 férfi, 68 nő. Meghalt 9 férfi, 5 nő. Ápolási napok száma 5158.

A Debreczeni Kereskedelmi és Iparkamara folyó hó 12-én d. u. 3 és fél órákor székháza tanácstermében *rendes közgyűlést* tart, melyre a kamara tagjait tisztelettel meghívja. Debreczen, 1906. július hó 5. *Szabó Kálmán*, elnök.

A hamis tehén. Biró György encsencsi lakosnak volt egy hamis tehene, amely rettenetesben tartotta a falut. — Biró tudatni nem akart kedves jószágán. Vasárnap a tehén a szarvát beleakasztotta gazdájának a szájába és azt kiszakította. Birót a helybeli kórházban ápolják.

Szerencsétlenség. Merker András rakamazi lakos vasallatás alkalmával lovának a lábai közzé esett. A szerencsétlen embert eszméletlen állapotban húzták ki a megvadult állat alól. Felgyógyulásához nincs remény.

Két férj. Az Amerikába való vándorlás tömérdek család boldogságát, egyetértését tette már tönkre, mert sok itthon maradt asszony feledkezik meg a hitvesi hűségről, sok férfi pedig Amerikában érzi magát szabadnak. Bodnár András helybeli kispapja is azon szándékkal ment Amerikába, hogy adósságának lefizetésére pénzt keres. Küldött is haza 600 koronát, melyből neje 200 koronát egyházi célra fordított, tehát nem adósság törlesztésére. Amikor a férj hazaérkezett, megdöbbenve értesült, hogy az adósság nagyrésze fennáll, mert neje rosszul gazdálkodott. A viszontlátó örömet perpatvar váltotta fel. Az asszony elhagyta férjét, akivel azelőtt békében élt; elhagyta 4 aprós gyermekét, akiket előzőleg felesanyai szeretettel szeretőtt. Mig a férj és feleség között a viszálykodás tartott, az is kitűnt, hogy az asszonynak más törvényes férje is van, akivel csak néhány napig lakott a házasság után. Nem lehet elmondani, hogy ez és ehez hasonló esetek mily felforgató hatással vannak az olyan családokra, akik kötelezőnek tartották a házassági esküt addig, mig az Amerikai út meg nem zavarta egyetértésüket.

Összeuzta magát. Szarvas János orosi lakos kazalrakás közben lecsuszott és a kemény földön életveszélyes zuzódásokat szenvedett.

A gyorsvonat és Nyiregyháza. Többször tették már szóvá városunkban a hivatalos és nem hivatalos személyek a gyorsvonat ügyét, de minden eredmény nélkül. Folyó hó 5-én pedig Debreczen város közigazgatási bizottsága határozta el, hogy felír a miniszterhez a Debreczen, Nyiregyháza, Szerencs és Kassa közötti gyorsvonati közlekedés megvalósítása érdekében. A közös ügyet előmozdítaná, ha városunk és megyénk intézői újból foglalkoznának a dologgal. Egyidejűleg szóvá tehetnék a nyiregyházi új vasúti állomás ügyét is.

Leesett a szekereéről. Vitézki Mihály helybeli lakos a szekereéről leesett a fejére és agyrázkódást kapott.

Pusztít a sáska. Debreceni értesítés szerint ezideig 60000 hold területen okozott kárt a sáska. Hajduböszörmény és Balmazújváros határát is pusztítja már. Szabolcsmegyének fenyegetett részében a hatóság megtette az előintézkedéseket a veszély csökkentésére nézve.

Ami nem helyes. A következő levelet vettük: Nagyságos Szerkesztő Ur! A nyiregyháza vidéki kisvasutaknak az államvasutak állomása melletti megállójánál a sinektől 2 lépésnyire egy sertésöl, abban pedig egy egész öl sertés van. A kisvasutak talán az érsekújvári szokást akarják meghonosítani, ahol a vonatok indítása a Rákóczi hangjai mellett történik. A nyiregyházi malac és a világ legeredetibb bandája is híven teljesíti indító szerepét, mert éktelen visítását és a környéken érezhető kiállhatatlan büzt menekülés nélkül nem tűri meg ember fia. Nem tudom a vasut, vagy a rendőrség hatáskörébe tartozik az eltávolítás, de azt elvitatni nem engedem, hogy sem a város, sem a vasut hírnevének nem használ a legforgalmasabb megálló mellett a köztisztaság rovására eső ólnak a megtűrése.

A honvédség egyenruhája. A honvédtisztek attila helyett kétsoros lapos gombbal ellátott sötétkék dolmányt fognak ezután viselni. A tartalékosok 1908. elejétől tartoznak beszerezni ezen új ruhadarabot.

Az országos tűzoltói tanfolyam Budapesten augusztus hónapban tartatik meg. Jelentkezések a Kun-utcai tűzoltósághoz intézendők.

A nyári katonai gyakorlatok ez évben kivételosen elmaradnak, mert a póttartalékosok szabadságolása után bennmaradt katonák csak a rendes szolgálatot képesek ellátni.

Köszönet nyilvánítás. Mindazon jóbarátainknak, ismerőseinknek, kik boldogult Gabriella leánykánk korai halálával bennünket ért sulyos csapást igaz részvétellel igyekeztek enyhíteni, különösen Orsovsky Mariska k. a.-nak, dr. Garai Kálmán urnak és Szojka tiszteletes urnak hálás köszönetüket fejezik ki a gyászoló szülők *Szombathy Géza és neje*.

Felhívás. A Nyiregyházi Torna- és Vívóegylet felkéri annak a 12-ös öbű Wimhester főgyermek a tulajdonosát, aki fegyverét a múlt hóban tartott verseny alkalmából elvesztette, hogy a tárgyat az egylet elnökségénél átvenni sziveskedjék.

A sóstói építkezés. Hosszabban foglalkoztunk már a sóstói építkezések szükségességével. A város is belátta a dolog halaszthatatlanságát, mert Bogár Lajos h. polgármester vezetése mellett a pénzügyi és gazdasági szakosztály tagjai tegnap a helyszínen tanulmányozták a kérdést.

Szentképekkel való visszaélés. Szabolcs-vármegyének csaknem minden községét az utóbbi időben utazó ügynökök keresték fel, akik levett kalappal, szent énekeket énekelve, kínálgatták legtöbbször külföldről eredő silány áruikat. Amikor a venni szándékozó vagyoni helyzetéről megbizonyosodtak, váltó vagy kötelezvény aláírására hitelbe is odaadták, persze jó borsos áron portékájukat. Természetesen az ígéretekben és a nagyotmondásokban nem volt határ. A királytelki szőlőben például azt ígérték, hogy Kassáról dominikánus barát jön az eladott házi oltárokat felszentelni. Mintegy 15-en ezzel a határozott kikötéssel vettek is oltárt, de mert a pap nem jött, fizetni vonakodtak. Később perre és alperesek elmakcsolására került a dolog. A végrehajtást csak a legnagyobb körültekintéssel lehetett foganatosítani, mert a magát megcsalva érző nép könnyen tettlegességre is vetemedett volna. Ezután ilyen dolgok elő nem fordulhatnak, mert a kereskedelemügyi minister legújabb rendelete szerint a hatóságok szigorúan felügyelnek az ügynökök működésére.

A kemecsei betörés. A folyó hó 10-én Ehrenberg Izsák kemecsei lakos kárára elkövetett betöréses lopás tettesei közül a csendőrségnek sikerült Balog István és Balog Gusztáv cigányokat Derecske község határában elfogni, — többi társaik szekér és lovaikat hátrahagyva különböző irányokba elfutottak. Elfogottaknál 17 drb 20 koronás papír jegy találtatott szép gondosan összehajva, azonkívül a szekereken találtak még 79 gramm összeolvasztott ezüstöt, 250 gramm ezüst gombot, melyek a további nyomozás során kiderítendő bűnös ügyekben fognak bűnjelként szerepelni. A nyomozás erélyesen folyik tovább.

Zilahi Gyula szerződötetése. Zilahi Gyula színigazgató alaposan hozzálátott társulatának kiegészítéséhez. Szerződötetett még egy szubretett, és tenoristát s most arról értesülünk, hogy az énekesnök gárdáját gazdagította a Vida Ilona szerződötetésével is, a kiről az a hír tartja magát, hogy bájos megjelenésű és szép hangú énekesnő. A karszemélyzetett 36 tagra egészítette ki.

El az uszálylyal! Ezt hallani minduntalan, amióta nyilvánvaló lett, hogy a por nemcsak a légzőszerveket izgatja, hanem betegségeknek, különösen pedig a tuberkel-bacillusok átvitele útján, tüdőbetegségnek az okozója. A modern tudomány nagy súlyt helyez az

ezen betegség elleni óvintézkedésekre és első sorban ajánlja a légzőszervek megvédését hurut ellen, mert csakis katarrhális gyuladason képesek a bacillusok terjeszkedni. Semmi más szer sem használható e célra jobban, mint a „Sirolin-Roche“, mely a köhögést csillapítja és a légzőszerveket a bacillusok káros hatása ellen megvédi. Kapható minden gyógyszerárban.

Pármai ibolyaszappan. E név alatt pár év óta egy kitünő mosdószappan van forgalomban. Ki ne szeretné az ibolya illatot? S ha e kedves, gyöngéd illattal ellátott szappanról tudjuk azt, hogy az arcórt finomítja, üdíti, ugyannyira, hogy még a legérzékenyebb arcőrüek is nagy eredménnyel használják s ha tudjuk azt, hogy hasonló finom minőségben ilyen árértékű külföldszappant nem is lehet kapni, akkor méltán várhatjuk, hogy a közönség nem szánalmas pártolás céljából, hanem a saját érdekében fogja használni e kiváló magyar gyártmányt. 1 darab 70 fillér, 3 darab 2 kor. Készíti Szabó Béla pipere-szappangyáros Miskolcon. Kapható Nyiregyházán Ruzsonyi Pál üzletében. Ugyanott más kitünő olcsóbb szappanaim is 20 fillértől kezdve kaphatók.

Kalapok, ingek, nyakkendők dus választékban olcsó árak mellett kaphatók, **Fülöp Dezsőnél.**

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
SCHLICHTER GYULA.

Nyilt-tér.)*

Figyelmeztetés.

Az uradalmi polenai ásványviz közkedveltsége által indítva, utóbbi időben egyesek „új polenai víz“ elnevezése alatt forgalomba óhajtják hozni közönséges szén-savval telített — minden gyógyhatás nélküli — szenyvizüket és ezzel a közönséget tévedésbe akarják ejteni.

A t. e. fogyasztó közönség érdekében szükségesnek tartjuk felemlíteni, hogy az orvosi világ előkelőségei által kitünő gyógyhatásának elismert

„**Uradalmi polenai víz**“ vignettáján és ónkupáján, ugyszintén dugóján az

„**Uradalmi polenai víz**“ jelzés határozottan ki van tüntetve, miért is kérjük erre figyelemmel lenni és a nem ily jelzéssel ellátott palackokat visszautasítani.

Uradalmi ásványvizek bérlősége Szolyván.

*) E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

Meghívás.

A Kisvárdai Termény és Szeszraktár
részvénytársaság által
folyó évi július hó 29-én d. u. 4 órakor
Kisvárdán, a „Kisvárdai Takarékpénztár“
tanácstermében tartandó

XV. évi rendes közgyűlésre.

A tanácskozás tárgyai:

1. Igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése: a nyereség felosztása iránt, a jelentésnek tudomásul vétele, a mérleg jóváhagyása és a felmentvény megadása.

2. Osztalék megállapítása.

3. Netáni indítványok.

Kisvárdán, 1906. július 7.

Liptay Béla, társ. elnök.

SIRKÖVEK

mindenféle alakban és nagyságban
legolcsóbb árak

mellett kaphatók:

FÜHRER ZSIGMOND FIAINÁL

Nyiregyházán,

Vármegyeház-utca 5-ödik szám.

COOK és JOHNSON

amerikai

Patent Tyukszem-gyűrűje

(törv. védve)

az egyedüli szer, mely az oly borzasztó tyukszem-fájdalmakat azonnal és biztosan megszünteti. A legjobb szer a világon.

~ Mindenütt kapható. ~

Egy drb 20 fillér, Hat drb 1 kor.

Kapható: Korányi Imre „Kigyó“-hoz-, Márton József „Vörös Kereszt“-hez, Nagy Kálmán „Gróf Széchenyi István“-hoz, Dr. Szopko Dezső „Arany Sas“-hoz, Török Gyula „Magyar Koroná“-hoz címzett gyógyszerárban és a Monarchia összes gyógyszerárjaiban és drogériáiban.

Hogy hosszú életűek és
egészségesek legyünk,
igyunk

Répati gyógy-ásványvizet
Az erdélyi havasokból fakadó legjobb
égyényes savanyu viz.

Magyarország Gieshüblere!

Az összes ásványvizek gyöngye!

Toroklob, gyomor-, vese- és bélbajek, vérszegénység
és hólyaghurut ellen kitünő gyógyhatásu.

Borral páratlan.

Ára: egy liter 26 fillér, fél liter 18 fillér.

A literes üvegekért 10 fillér, a félliteresekért 6 fillér fizetendő,
ami azonban visszatérítettik.

Főraktár:

HOFFMANN ADOLF

fűszerüzletében Nyiregyházán.

Nagy raktár az összes bel- és külföldi

== ásványvizekből. ==

GUTTMANN HENRIK

== divatáru üzlete ==
Nyiregyházán.

Van szerencsém a mélyen tisztelt vevőim-
mel közölni, hogy a tavaszi posztók **uri**
öltönyökre nagymennyiségben a legújabb
mintájú és legjobb minőségben megér-
keztek melynek megtekintésére tisztelt
== vevőimet meghívom. ==

Kiváló tisztelettel

Guttman Henrik.

Hirdetések jutányos áron felvétetnek
a kiadóhivatalban Iskola-utca 3.

KÜLÖNLEGESSEGI

mindennemű **gazdasági gépek, műszaki cikkek** és **malom-berendezések** előnyös feltételek mellett beszerezhetők és raktáron is találhatóak

LICHTMAN VILMOS cégnél

ki birtok eladási és bérbeadási ügyvitelket is elvállal.

Főüzlet: Nyiregyháza Gróf Károlyi-téren.
Fióküzlet: Mátészalkán.

Legújabb szabadalom:

LUX acetylén gázfejlesztő készülékek önálló telepeknek

világítására.

Kezelés nélküli, önműködő, vízbe eső rendszerű, teljesen veszélytelen fejlesztők.

VILLAMOS BERENDEZÉSEK

városok, kastélyok, gyárak, szállodák, malmok és magánházak világítására és erőátvitelre.

Specialitás: **Önálló kis telepek** (electregének.)

Motorok: benzín-, gáz- stb.-re. Üzembiztos, tartós és kevés kezelést igénylő legolesőbb gépek.

Fejér és Schmidt Budapest,
Eötvös-tér 2.

Kérjen csak **Selle & Kary's**

legjobb tisztítószert mindenféle sárga és fekete cipőhöz. Különösen ajánlható Boxcalfs-, Oscaria-, Chevaux- és Lack cipőknek. Bécs, XII/I.

Tavaszi és nyári idény 1906. évre.

Valódi Brünni szövetek.

Egy szelvény ára 3-10 mt. (K 7 —, 8 —, 10 — jó hosszú teljes férfül-)
tönyre elegendő (ka-) K 12 —, 14 — jobb
bát, nadrág és mell.) csak K 16 —, 18 — finom
K 21 — legfinomabb

Egy szelvény fekete szalon öltönyre K 20 —, valamint felöltő szövetek, turista-loden, selyem-kam garu stb. gyári árban az elismert szolid posztógyári raktár által

SIEGEL-IMHOF, BRÜNN.

Minták ingyen és bérmentve. Mintaszerinti szállítást felelősséget vállalok. A magánvevőre óriási előnyök hárulnak, hogy szöveteit fenti cégnél közvetlen gyári piacon rendelheti.

Szájpadlás

nélküli

fogak!

AZ UJ

fogorvosi és technikai műterem

CSAK

Nyiregyháza, Tokaji-utca 20. sz.

Visk-Várhegyi

Acél-fürdő

(Máramaros-megye.)

A verhovinai hegység legbájosabb, legkisebb részén van a **Visk-Várhegyi ACÉL-FÜRDŐ**. A legkiválóbb orvosi szaktekintélyek által elismert gyógyforrás, mely **megszünteti a vérhiány mindennemű alakjait**.

Kitünő gyógyhatásának bizonyult a **Visk-Várhegyi Acél-forrás**, különösen: **a gége, légcső, tüdő, gyomor, bél és hólyag idült hurutjainak**.

Biztos gyógyulást nyújt az aranyér, terméketlenség a női- és férfi ivarszervek bajainak.

Kérjen prospektust a VISK-VÁRHEGYI fürdő-igazgatóságtól.

Igazgató: **Böhm Lajos**.

Visk-Várhegy Máramaros-megye legszebb részén fekszik, hegyekkel körülvéve. Levegője tiszta pormentes. — A fürdő vasuti állomása: **Bustyaháza**. Egy órányira Visk-Várhegytől. A t. fürdő vendégek kényelméről gondoskodik, a vasuti állomásnál kocsik állanak rendelkezésre. A vendégek állandó orvosi felügyelet alatt vannak. Pontos postajarat. Fényes vendéglői helyiségben kitünő keresztény konyha. Penzió 6—8 korona személyenként. **Szigoruan kóser konyharól is gondoskodik van**. Olcsó, kényelmes lakásról, azonkívül a fürdővendégek vendéglői ellátásáról is a fürdőigazgatóság gondoskodik. — Gyönyörű, festői kirándulási helyek.

Kérjen prospektust!

Megszűnt az általános vízhiány! Nagy fáradtságom árán sikerült a forrás eredeti pontjához eljutni s a kristálytiszta gyógyvizet minden más víz hozzávegyítését megszüntetni s a földgyomrában 80 méter hosszú földrétegeken át a csővezeték rendbehozatala után a víz vastag sugárként jön ki a csővezetékéből, mely gyógyvizmár is szállítható. Egy rekesz 50 üveg, Bustyaháza állomásra szállítva 10 korona.

Fiuk, leánykák

részére csinos jocké sapka, szalma-kalap, tehér piqué és színes ruhácskák, lüster és chlott kötények, gallérek, finom, divatos félharisnyák, czipők, nap- és eső ernyők. Továbbá ing, gallér, nyakkendő, jó minőségű női és férfi harisnya, házi czipők, glassé és czérna keztyük, csinos kézi táskák, mindentéle bőröndő. — Teljes konyha-felszerelések, csinos szoba-diszek, stb. stb.

Dús választék sport, ülő és fekvő gyermek kocsikban a legdiszesebb kivitelig.

Az általánosan ismert jó árú legolesőbb árban az

Első Nyiregyházi Bazárban

kérem beszerezni!

Iskola-u. 1. sz. Hibján Sámuel fűszerkereskedése előtt.

Seffer Antal SPORT ESZKÖZÖK és KÖTÉLGYÁRTÓ IPARTELEPE

BUDAPEST, IV., KÁROLY UTCA BOLTSZÁM 12. (KÖZVÁROSHÁZ ÉPÜLETE)

Függőgőy: 275 firtól

Kötél lángsó: 4 méter 6 firtól

Lóháló: párja 8 firtól

Vízmentes ponyva és zsák.

Gyermek bútor nagy választékban.

Lawn-tennis kortó haluk függőlegesen álló szőnyegkel, feketéző kátrányozva 12 méter 6 firtól

Tornatermek berendezése és felszerelése

Összehajtható kerti bútor nagy választékban.

Lawn-tennis közeplő dr. 3 firtól.

Szertornak hátsó részére

Teke baba és golyó

Mindennemű kotelari hosszú szálú kenderből

Összehajtható támlás szék, csikos vitorlavasszal dr. 360 firtól.

Kalódi angol Lawn-tennis labda 1 szt. 3 firtól 50-tól.

Valódi angol amer Racket 3 firtól.

Gyűrűhinta szabályozható kötélen 3 firtól.

TELEFON: 15-56. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve, Vidéki megrendelések pontosan foganatosítanak. ALAPÍTOTT: 1878.

Führer Zsigmond fiai

Nyiregyházán:

a Hazai Aszfaltipar Vállalat, szabolcs-
megyei kizárólagos képviselői.

Ajánlják négyszögletes, sajtolt aszfaltlapjaikat burkolási czélokra, melyekből állandó nagy raktárt tartanak. — Elvállalják udvarok, raktárak, folyosók, konyhák, kamarák, kapualjak

aszfaltozását

pinceszék és helyiségek szárazzá tételét, valódi és tiszta belföldi aszfalt anyaggal.

Felvilágosítások, költségvetések, minták ingyen és bérmentve.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váci-körút 63.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecskavágók, répavágók, kukoriczamorzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes aczel-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Képviselet: **Májerszky Barnabás** gépgyárosnál
Nyiregyházán.

Legjobb varrógépek

kaphatók:

Herskovits Gyula

varrógép raktárában

(a gróf Schönbrun-féle söraktár telkén)

Singer és mindenféle rendszerű varrógépek házi szükségletre és ipari használatra.

Legtökéletesebb himző varrógépek

kényelmes

részletfizetésre!

Fióknizlet: Kisvárdán, Beregszászon és Mátészalkán.

Telefon szám 135.

Telefon szám 135.

Palack bor eladás.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy

Sóstószőlő-telepi saját termésű kitünő zamatu és tisztán kezelt

fajboraimat

cimkével ellátott 1 literes ledugaszolt palackokban helyben, Nyirfa-u. 3. sz. a. saját házamban árusítom, illetve rendelésre házhoz szállítom.

1 liter fehér asztali bor 64 fillér

1 „olasz rizling” 72 „

Telefon utján a követk. üzletekben megrendelhető

Blaü Mór ur fűszer és uri divat üzletében telefon sz. 108.
Friedmann S. utóda Fülöp Dezső fűsz. és div. üz. tlf. sz. 105.
Kerekes Pál ur férfi-divat üzletében telefon szám 93.
Özv. Siehermann Dávidné szállító hivatalában tlf. sz. 102.
Wasserman Sámuel ur fűsz. üveg és porcellán üz. tlf. sz. 121.

Kiváló tisztelettel:

Róth Ferenc

sóstótelepi szőlőtulajdonos.

Nyirfa-u. 3. tlf. sz. 135

Kérdezze meg házi orvosát.

Vérszegénység,

Soványág,

Tüdő és

Gégebajoknál,

Általános gyengeségnél,

Gyomor-bajoknál,

Üdülő betegeknek mint erősítő kitünő hatása a

KEFIR TEJ!

Gyarapítja a testsúlyt, elősegíti az emésztést s a mellett kitünő tápszer.

— Egy üveg ára 16 krajcár (32 fillér). —

Kaukázusi Kefir gombából készíti és eladja **Nagy Kálmán** gyógyszerész Nyiregyházán.

Fűszer-üzletem berendezését

u. m. fiókos és nyitott állványok, vas-szekrény, íróasztal, kézikocsi, kávépergelőt a legolcsóbb ár mellett eladom.

— **FARKAS HENRIK DEBRECEN.** —

24726/1—906.

Árlejtési hirdetmény.

A beregszászi m. kir. pénzügyigazgatóság a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminisztérium folyó évi április hó 27-én kelt 34613 számú engedélye folytán a „Munkácsi vár”-hoz tartozó és a várpalánkai körjegyző által bérelt kincstári épület és mellékhelyiségeinek befedése illetve tatarozásának elkészítése céljából 2297 korona azaz kettőezerkettőszázkilencvenhét korona kikiáltási ár mellett 1906. évi július hó 25-én délelőtt 9 órakor a beregszászi kir. pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében nyilvános szó és zárt írásbeli ajánlattal egybekötött árlejtést fog tartani.

Felhívatnak mindazok kik ezen árlejtésben résztvenni szándékoznak, hogy a kitűzött időben és helyen jelenjenek meg.

A szabályosan kiállított és kikiáltási ár 10% megfelelő bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlat a kitűzött nap 8¹/₂ órájáig adható be a m. kir. pénzügyigazgatóság főnökéhez.

A szóbeli árlejtésben résztvenni szándékozők az árlejtés megkezdése előtt a bizottság vezetője kezéhez a kikiáltási ár 10%-át mint bánatpénzt kötelesek letenni, a legelőnyösebb ajánlat tevő bánatpénze vissza fog tartatni.

A költségvetés a hivatalos órák alatt alulírott kir. pénzügyigazgatóság I-ső ügyosztályában (I. emelet 31 sz. szoba) megtekinthetők.

M. kir. pénzügyigazgatóság Beregszász, 1906. június 23.

Vladár.

Kiadó boltok.

A róm. kath. egyház tulajdonát képező Vármegyeháztéri új emeletes épület földszintjén folyó évi október hó elsőjétől mind a hat bolt kiadó. Bérleni szándékozők az iskolaszékhez címzett zárt ajánlatukat küldjék a plebániái hivatalba folyó hó 20-ig. Szóbeli felvilágosítást nyújt Adamkovics András gondnok, ki minden szerdán és szombaton az iskolai épületben található.

Sok millió előkelő urhölgy használja a világhírű Földes-féle

MARGIT CRÉM

kitünő hatású arckenőcsöt, mely zsirtalan, ártalmatlan és rögtön szépít.

A Földes-féle Margit Crème gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer szeplők, májfoltok, bőratkák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni, de óvakodni kell a hamisítványoktól.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy tégely 2 korona. Margit-szappan 70 fillér. Margit-puder 1-20 K. Margit-arcvíz 1 K. Margit-fogpép 1 K.

Készíti: Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Hat koronás megrendelések bérmentve küldetnek.

Nyiregyházán kaphatók Korányi Imre, Márton József, dr. Szopkó Dezső és Török Gyula gyógyszerésztárában.

Törvényesen védve!

Legjobb szépség!

PRÁGER KÁROLY

Parthie áru üzlete Zöldség-tér 1. szám.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát férfi és női gyapju szövetekben. Legjobb minőségű kartonok battistok és Zephirek, vásznak és kanavászok, asztal és ágytakarók

leszállított árban árusítatnak.

Nagy választék női, férfi és gyermek harisnyákban és zsebkendőkben

Fehér ajouros battistok métere . 40 fillér.
Mosó zephirek métere . . . 24 „
Mosó delaineik „ . . . 50 „

Köszön, pirszen, faszén nagyban és kicsinyben.

Hoffherr és Schrantz gazdasági gépgyár

bizományi raktára

MANDL EMIL

szénraktárában

Nyiregyháza, Széchényi-tér 8.

Ajánlja új Viktoria sorvető és legjobb műtrágyaszóró gépeit váltó kerekek nélkül, répa, szecskavágóit és gőzcséplő gépeit.

Nyomtatványokat

olcsón, csinosan és gyorsan készít

Piringer János utóda

könyvnyomdája

(Városház-épület).

Telefon 140. Uj betűfelszerelés! Telefon 140.

Hatóságilag engedélyezett ügyökség

Egyház-u. 10. sz.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására adni, hogy

ügyökségi irodát

nyitottam.

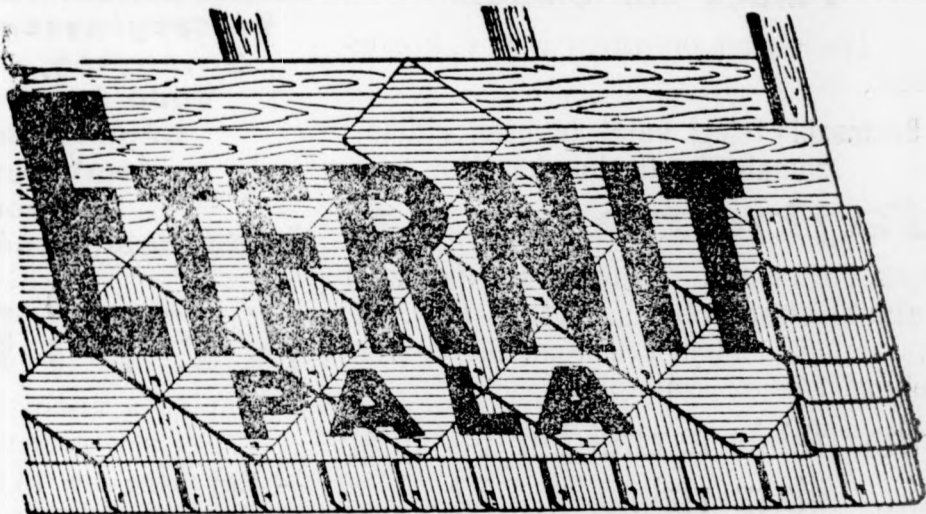
Közvetitek mindennemű vétel és eladást. Ház, birtok, értékpapir és minden e szakmába vágó megbízást elvállalok és azt a leglelkismeretesebben bonyolítom le. Széleskörű ismerettségem lehetővé teszi, hogy minden kívánalomnak megfeleljek.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri

kiváló tisztelettel:

Tolnay Sándor.

MAJELENKOR LEGJOBB TETŐFEDÉSI ANYAGA

MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:
ETERNIT MŰVEK HATSCHÉK LAJOS
BUDAPEST-VI., ANDRÁSSY-ÚT 33.

Elárusító hely:

Ehrenfeld és Guttman Nyiregyháza, Kraus és Társa Nyirmada.